

Forsaauidt Rigsdagen ikke destomindre under Finantslovens Behandling vil debattere det reelle Spørgsmaal og indlade sig paa en Undersøgelse af, hvorvidt Klædetilvirkning er en for Straffeanstalterne passende Bepfæstigelse, der ikke kommer i Strid med deres Hovedformaal, om endogsaa Klædefabrikationen gives den Udstrækning, som vil være nødvendig, dersom de skulde paatage sig den hele militaire Klædeleverance, saavel som om Straffeanstalterne kunne præstere ligesaa store Quantiteter af gode og solide Varer som den usførdte Fabrik og med deres paa Haandkraft beregnede Redskaber levere dem ligesaa hurtigt — hvad der kan være af endnu større Bigtighed — da kan jeg i alt Bessentligt henholde mig til den sidst udnævnte Commissions Majoritet, saaledes som den har udtalt sig i dens under 7de Januar f. A. afgivne Betænkning, der fra Krigsministeriet blev tilstillet det i næstforrige Rigsdagsforsamling nedsatte Finantsudvalg. Jeg kan dette med desto større Sikkerhed, da det afvigende Minoritetsvotum, hvis der iøvrigt, paa Grund af Minoritetens særlige Interesse i Sagen, kan tillægges dette nogen betydelig Vægt, ikke synderligt svækker de af Majoriteten fremsatte Grunde.

De første Spørgsmaal, der ved denne Sag frembyde sig, ere: kan Usførdt forsyne Militaeret uden Tab? og: kan Militaeret forsynes paa anden Maade?

Det første Spørgsmaal maa ubetinget besvares bekræftende. En Prøve af 7 Aar har vist, at Usførdt med en aarlig Fabrikation af c. 68,000 Alen har givet et aarligt Overskud af gennemsnitlig c. 4,400 Rbd.; hvorimod en forceret Production af c. 120,000 Alen aarligt gav et Overskud af c. 36,000 Rbd. Saavidt man nu kan beregne, vil det aarlige Forbrug i Almindelighed udgjøre c. 85,000 Alen, nemlig:

til den planmæssige Syrke	c. 63,500 Alen.
til Marinen og de vestindiske Tropper	10,000 —
	<hr/>
	73,500 Alen.
til Gensdarmet, Armeens Dødsfæser, Sygehusene m. Fl.	11,500 —
	<hr/>
Salt	85,000 Alen.

og denne Production vil, efter de gjorte Erfaringer, især naar Driften først er reguleret, fuldkommen betale sig.

Det maa nemlig bemærkes, at det kun er i de Aar, i hvilke Fabrikationen pludseligen indskrænkedes betydeligt, og ved de deraf følgende Reductioner, at Usførdt arbejdede med Tab. Og, vel at mærke, denne Beregning er støttet paa faste Klædepriser, der ere satte lavere, end de i Handel og Wandel have været.

I Fredstid kan saaledes Usførdt forsyne Militaeret uden Tab; i Krigstid kan den, efter de sidste Erfaringer, levere omtrent det Halve af Alt, hvad her fra Landet blev præsteret. Dette er af saa stor Betydning for Militaeret, at man alene paa Grund heraf maa holde paa Usførdt.

Hertil kommer, at Militaeret ikke paa anden Maade kan forsvarligen forsynes. Forsyningen paa anden Maade kunde enten ske ved private Entreprenører eller ved Straffeanstalterne. I de seneste Aar er det tilstrækkeligt godtgjort, at de private Fabrikker ikke ville indlade sig paa at arbejde for Militaeret. Det er kun ringe Partier, man har erholdt, og selv disse kun ved at give høiere Priser end de for Usførdt normerede. Almindelige Handelsvarer ere nemlig lettere at producere og finde en jævn Afsetning paa Markedet, og det er saaledes i de private Fabrikanters velforstaaede Interesse især at holde sig til Productionen af disse Varer, der med liden Risiko give et jævnt godt Udbytte.

Hvad Straffeanstalterne angaaer, da maa, selv uden statsøconomiske Hensyn, paastaaes, at de ikke kunne paatage sig Armeens Forsyning. Med mindre gode Maskiner — det kan ikke være i Anstaltens Interesse at anstaffe gode —, for Størstedelen med Haandkraft, med uovede, ofte verlende Arbejdere, der kun arbejde af Tvang, kan der ikke stikkes Militaeret nogen Forsyning. Det er ei engang til Fordeel for Straffeanstalterne, i det mindste har Anstalten i Viborg i sin Tid refuseret Leverancer til Armeen. Endnu en Grund, hvorfor disse Anstalter ikke kunne præstere det Fornødne, er den, at de ikke kunne opfylde Hovedbetingelsen ved en Armees Forsyning: